

## Redaktionellt U&D 32:1

Varmt välkomna till det första numret i årgång 32 av *Utbildning & Demokrati*! Detta nummer innehåller fyra artiklar, varav den första, ATT LÄRA AV ”DEN ANDRA”? TRANSFORMATIVT LÄRANDE I SVENSKA GYMNASIEELEVERS BERÄTTELSE OM EN UTBILDNINGSPRESA TILL KENYA av *Katarina Mattson*, utgörs av en explorativ studie av gymnasieelevers lärande under en skolresa. Med begreppet transformativt lärande markerar Mattson sitt diskursanalytiska angreppssätt där elevernas lärande och erfarenheter förstås som användandet av olika diskursiva ramverk och repertoarer. Analysen visar elevernas vilja att lära av den Andra för att förstå sina egna sätt att tänka. Samtidigt skapas motstridiga bilder av den Andra i elevernas narrativ, både i exotifierande termer och i liberala termer. Mattson understryker att det transformativa lärandet är komplext och motsägelsefullt, och att dess resultat inte kan reduceras till något som är ensidigt positivt eller negativt.

I numrets andra artikel, DEMOKRATI – POTENTIALER OG UDFORDRINGER I EN SOCIAL- OG SUNHEDSUDDANNELSE riktas *Henriette Duch* fokus på frågor om i vilken mån dansk yrkesutbildning med inriktning omsorg och hälsa bidrar till att utveckla de studerandes intresse att aktivt medverka i demokratiskt samhällsliv. Resultatet vilar på sex intervjuer, där tre informanter representerar utbildningsorganisationen och tre informanter representerar de kommuner där studerande genomför sin verksamhetsförlagda utbildning. Induktivt mynnar analysen ut i fyra typologier av demokrati som innehåll i utbildningen. Samtidigt via en deduktiv analys tar Duch stöd av John Dewey och konstaterar att den sammantagna utbildningen dels skapar en potential med möjligheter till deltagande i demokratiska processer, dels att ett aktivt deltagande i sig utgör en nödvändig premiss, men mot bakgrund av studerandes vitt skilda behov, är det en icke självklar sådan.

I den tredje artikeln problematiserar *Lina Samuelsson*, *Marie Öhman* och *Birgitta Jansson* hur en satsning för läslust i förskolan påverkar den pedagogiska praktiken. I artikeln LUST ATT LÄSA ELLER ATT LÅTA BLI? FÖRESTÄLLNINGAR OM LÄSLUST I ETT LÄSFRÄMJANDE-PROJEKT RIKTAT MOT FÖRSKOLA beforskade författarna ett projekt som under en treårsperiod ägde rum på fyra svenska förskolor. Studien har en kvalitativ ansats, där observationer och intervjuer genomförts. Ett viktigt resultat är att litteraturen i sig inte leder till läslust hos

barnen, utan att förskollärarna behöver ta didaktiska initiativ för att tillgängliggöra litteraturen för barnen, exempelvis genom guidad lek. Artikeln avslutas med att diskutera hur begreppet läslust i sig riskerar att missgynna läsning som aktivitet i förskolan.

I numrets fjärde och sista artikel POTENTIAL, AKTUALITET ELLER UTSATTHET analyseras betydelsen av erkännande i skolans studie- och yrkesvägledning med fokus på den nyanlända migranternas karriärutveckling på kort och lång sikt samt vilka pedagogiska strategier som utvecklats. *Fredrik Hertzberg* visar genom intervjuer med studie- och yrkesvägledare på arbetsplatser som tagit emot en stor andel nyanlända elever att deras pedagogiska praktik ligger i linje med läroplanens målsättningar. Med stöd av ett teoretiskt initierat resonemang om erkännande problematiseras även studie- och yrkesvägledning, både som pedagogisk princip och vad gäller erkännandets innehåll och gränser. Detta leder till slutsatsen att vägledning av nyanlända kan motivera avsteg från lärandemålet att verka för ett självständigt väljande.

Vi vill återigen påminna våra läsare om möjligheten att publicera recensioner i vår tidskrift. Vi publicerar tre olika typer av recensioner: bokanmälningar (ca 1 000 ord), sedvanliga recensioner (ca 1 000–2 000 ord) och recensionsessäer (ca 2 500–4 000 ord) av aktuella avhandlingar och böcker som delar tidskriftens tematik, utbildning och demokrati. Kontakta gärna redaktionen om du har frågor eller sänd in ditt bidrag direkt till [uod@oru.se](mailto:uod@oru.se).

Redaktionen har beslutat att endast ge ut två nummer av tidskriften per år i stället för tre. Detta innebär enbart att vi ändrar publiceringstakten, då vi kommer att bibehålla antalet publicerade artiklar per årgång. För att undvika fördröjning av accepterade bidrag kommer vi på sikt även att övergå till publiceringsmodellen ”Ahead of Print” (AoP), där artiklarna först går att läsa online och sedan kommer publiceras i tidskriftens pappersutgåva.

Från redaktionens sida vill vi också passa på att lyfta fram och tacka alla som bidragit till tidskriftens kvalitet genom att granska inkomna artikelmanus. Namnen på de senaste tre årens granskare hittar ni i slutet av numret.

Sist men inte minst vill vi välkomna Johannes Rytzler, docent i pedagogik vid Mälardalens universitet, och Anders Persson, docent i historia vid Högskolan Dalarna, som nya medlemmar i redaktionen.

*Redaktionen*